

Olen päässyt kaivamaan omia muistojani viime kuukausina, kun olen osallistunut Eppu Normaali elokuvan valmistumiseen antamalla käyttöön vanhoja valokuviani bändin alkuajoilta ja ennen sitä. Omat punkmuistoni liittyvätkin läheisesti juuri Ylöjärveen ja Tampereelle vuosina 1972-1978. Laitoin tuohon avausvuodeksi vuoden 1972, koska silloin sain käsiini lp-levyjä, jotka myöhemminkin vaikuttivat punkin alkuun ja lähtöhetkiin Suomessa. Musiikin kuunteluni alkoi jo vuonna 1970 ja eka talouteen ostettu LP oli Baddingin synnyin rokkaamaan. Harrastus alkoi yhtä aikaa Mikko Saarelan kanssa ja sparrailimme toisia äänitehankinnoissa. Mikkohan innostui soittellemaankin samoihin aikoihin. Alussa käytiin läpi ne "Purplet ja Sabbathit. Tosin muistan että Mikon kanssa käytiin Tampereen kirjaston musiikkiosastolla kuuntelemassa Woodstock-triplaa ja "Suomen talvisota" rokkia. Vuonna 1972 kuuntelu muuttui kun Musa-lehti kertoi meille ihan uusista bändeistä. Epe's Music Shop avattiin, josta ostin heti MC5 "Back in the Usa" cut outin. MC5 tuli palattua paljon seuraavina vuosina, joten sen energia vaikutti valtavasti musiikkimakuun. Ns. proge musiikkia tuli kuunneltua paljon, mutta raaempi rokki kuului kanssa ruokavalioon esim. New York Dolls, Blue Öyster Cult, Canned Heat, Elephant's Memory ja Stackwaddy. Vuosi 1972 oli merkittävä nuorille ympäri maailmaa: Ziggy Stardust, Alice Cooper Schools Out, Roxy music, Mott the Hoople ja Lou Reed tulivat tutuiksi. Epe's toimitti ne heti meille Tampereella importteina, joten tämä oli merkittävä tekijä muutoksessa. Progesta alkoi tulla "takki täyteen" niin meille Ylöjärvellä kuin Hesassakin. Saarela keräsi ympärilleen soittajia ja musa oli aika primitiivistä ja suomenkielistä, koska soittotaito ei riittänyt muuhunkaan. Muista itse ostaneeni tuolloin vuonna 1974 Velvet Undergroundin White Light/White Heatin ja tykänneeni sen New York fiiliksestä ja rujosta soundista ala "I heard she called my name. 1975 oli myös tärkeä vuosi sillä silloin musiikkilehdistä alkoi putkahdella juttuja punkin esiasteista kuten Flamin Groovies ja Stooges. Nick Kentin artikkeli vuodelta 1975 "Iggy Pop Brilliant Monster" oli käänteen tekevä. Silloin viimeistään tajusin jollain ihmeellisellä tavalla että musiikissa voi olla jotain katutason merkityksiä tai jotain "jännittävämpääkin" kuin vaikka Genesis tai Pink Floyd. Menin seurakuntasalille kertomaan että olin löytänyt rokin uuden tulevaisuuden Iggy Popin, joka ei juuri välittänyt yleisönsä viihtyvyydestä, vaan meni vahvistimien taakse viiltelemään itseään palatakseen verta vuotaen yleisön sekaan New Yorkin Max's Kansas City klubilla. Minua ei sitten enää kutsuttukaan seurakuntanuorten teiloihin. Samoin kotimaisen ns. "ei-kaupallisen" musiikin kuuntelu loppui, koska Hectorin "lapsuuden loppu" kietueella nähty Virtanen vei potin ja julkaisi kaksi tärkeää albumia. Virtasen esiaste Wolfgang oli muuten mulle ja Mikolle ensimmäinen live kokemus 1971 Yliopiston juhlasalissa. Soundissa Waldemar arvioi Stackwaddyn levyn Bugger Off ja käytti termiä Punk. Levyä ei löytynyt mistään ja samoin Stoogesin Raw Power oli poistunut myynnistä ainiaaksi, näin ainakin minulle kertoi Epesin myyjä Jussi Niemi kun levyä kyselin vuonna 75. Muutama kappale oli ollut kaupassa kuitenkin myynnissä. Havahduin asiaan liian myöhään vasta silloin kun huomasin sen olevan vuonna 1975 NME:n 100 klassikko albumin listalla. Jussi Niemi muuten kirjoitti ylistävän arvion Musalehteen New York Dollsin ekasta, joten se kuului soittolistoihimme noihin aikoihin. Samanlaiset suosikit oli samoihin aikoihin niillä, jotka briteissä alkoivat perustaa punkkiin suuntaan kallella olevia ryhmiä Rock kirjojen lukeminen vaikutti myös tähän musiikki maun radikalisoitumiseen varsinkin Mick Farrenin Watch out kids. Siinä oli tarinoita Deviants yhtyeen seikkailuista vastarinnan ja rokin repivissi kokemuksissa briteissä. Farrenhan ennusti punkin tulon NME:n artikkelillaan "titanic is sinking", jossa kritisoitiin rankasti supertähtien ja stadionkonserttien pöhöttämää rockskeneä 70-luvun puolessa välissä. Muistan lukeneeni Sex Pistolsin ekan keikka-arvion NME:tä vuoden 1976 alussa ja kiinnostukseni heräsi kun siinä mainittiin stoogesin no fun ja chaos. Saarelan kanssa laitettiin Soundiin ilmoitus, halutaan ostaa Stoogesin Raw Power ja Stackwaddyn Bugger off. Ei yhtään vastausta. No, Stoogesista tuskin kukaan tiesi Suomessa mitään ja levyjä oli ehkä vain kulkeutunut muutama kappale importteina tänne. Suomalainen musiikki lehdistö taisi vain mainita Iggy Popin muutaman kerran sivulauseessa. Punkin myötä asia muuttui, mutta ne levyt saatiin

käsiimme vasta maaliskuussa 1977 uusintajulkaisuina. Kollaan kestää Helmisestä tuli heti kaveri kun tutustuimme I-klubilla syksyllä 1977, koska Juhalla oli tuo Bugger off hyllyssä ja paljon muutakin mannaa esim. prepunkbändiä Pink Fairies ja kaikki siihen mennessä ilmestyneet punksinglet. NME:tä lukemalla tuli CBGB-skene tutuksi jo loppuvuodesta 1975, joten Nick Kentin arvion luettua jeti kyselemään levyä Ramones Epestä toukokuussa 1976. Halukkuutta levyn tilaamiseen ei aluksi löytynyt, mutta kuukautta myöhemmin se oli importtina myynnissä. Minä ja Torvinen ostettiin omamme heti ensimmäisestä Suomeen tuodusta pakasta ja loppu kai onkin hyvin dokumentoitu Eppu Normaalin osalta historioissa. Tuskin ilman tuota levyä kaikki olisi tapahtunut ja tunnelma olisi vapautunut. Samaan aikaan ostin myös Lenny kayen kokomana Nuggetsin Rhinon uusintajulkaisuna 60-luvun esipunk-garagea. Eli kaikki tapahtui samalla tavalla koko maailmassa samat levyt ja sama halu perustaa uusia bändejä vertaa vaikka esim. Saints ja Australia. I'm Stranded sinkku iski heti kun sen hankin taas Epesistä keväällä 1977. 1977 oli tietysti Ramones vierailun vuosi ja ekat suomalaiset punkbändit perustettiin. Ylioppilaaksi päästyäni jäin Tampereelle tekniseen korkeakouluun vuodeksi. Koko vuosi kului hengailussa Tampereen nousevissa "punkjengeissä" koska Kollaa Kestää ja Eppu Normaali piirit hengailivat aina I-klubilla ja sympatiseerasivar toisiaan. Molemmat bändit olivat jotenkin huonommassa kastissa muiden tamperelaisten bändien mielestä, koska soittotaitoa ei ollut muka riittävästi ja levytyssopimukset Pokolle herättivät kateutta. I-lubilla tuli nähtyä Eppujen keikka ja Popedan esiaste EriKeeper. Bändin kitaristi Kinnunen oli opiskelukaverini ja hajotti bändin heti keikan jälkeen ja perusti Ducksin, joka teki Nick Lowe-tyyppistä powerpoppia. Tosin ilmaisain hänelle luennolla keikan jälkeen jotain laulusolistin tyylittömyydestä ja kappaleiden hölmöydestä ja kai se Popedankin perustaminen oli sitten historiaa. Samat keikkapiisit muodosti sitten Popedan alun, tosin kitaristien merkonomi Mikkosen ja jatsi Puukan punkaitous oli heikossa huudossa meidän keskuudessamme. Veljellänikin oli bändi nimeltä Shitters syksyllä 1977, joka soitti vain yhtä kappaletta Blitzkrieg Boppia. Torvinen kuuli heidän metelöintiään kellarissamme. Marssi paikalla kertoi, että kitarat voisi kanssa virittää ja näytti Heartbreakersien Born to Losen soinnut. Uusi maailma avautui veljelleni kuukauden virittämättömyyden jälkeen. Veljeni perusti toisten Ramones konsertissa olleiden teinien kanssa vuotta myöhemmin Pop-idolit ja pääsi Hilse-levylle. Bändi treenaili Eppujen ja Popedan kämpillä koska osa kundeista tuli Ikurista. Vuoden 1977 ramones-konsertissa olin jo 19-vuotiaana vanhus. Koko yleisö oli teini-ikäistä ja opiskelijanuoria ei paikalla ollut. Opiskelijat löysivät punkin varmaan vasta vuonna 1980 suuremmin joukoin. Tampereella paikalla olleet nuoret halusivat heti perustaa bändejä kuten veljeni Kevät 1978 oli siis jo aikaa jolloin punkbändeilla oli keikkojakin. Näin Kollaa Kestään Sammon lukoin jumppasalissa. Eput, Popeda ja Kollaa oli keikalla Kontran kanssa Tampereen Tekun lavalla eli samalla jolla olimme nähneet aikaisempina vuosina lähes kaikki kotimaan huiput. Saarelan Mikko tosin kuulemma joutui kertomaan Heikki Silvennoiselle hänen merkittävyytensä suomipunkin käynnistymisessä "nähtyämme Tabula Rasan tekun lavalla 1976 konsertissa, jossa tyttöystävät tanssivat harsot päällä "Ekkedien tanssia" Pantsekin ymmärsi viimein, että proge on paskaa. " Tuolla Tekun 1978 maaliskuun keikalla Miettinenkin näki Eput ekaa kertaa ja koki valaistumisen oman sukupolven bändeistä. <https://goo.gl/photos/5Z7n1stWGMMDcUi4A> Helmisin ja Siukosen kanssa kävimme toukokuussa 1978 Safety Pins Klubin kohtaamisessa Sammonkadun nuorisotilassa, jossa soittivat ekoja keikkojaan Sensuuri ja Karanteeni. Eppujen oli Aknepop oli juuri julkaistu ja Karanteeni soitti sen lähes kokonaan läpi triona. Siukonen innostui Karanteenistä ja hoiti heille tietä eteenpäin. Konttisen Hatesta tuli myös kaveri. Oli punkystävistä niitä, joilla oli reilu Pirkkalalainen maatiaistausta ja asenne musiikin tekoon. Olin paikalla kun Eppujen Aknepop julkaistiin Tavastian keikalla. Sehr Scnellin Stressi näytti mulle parvelta keitä Hesa- punkpiirejä oli paikalla pöydissä istuen ja vein etupöydässä istuneelle Pete Malmille oluen, sillä arvostin ekan punksinkun tekijää. Sitä paitsi Pete oli pukeutunut rokotyyppisiin farmareihin niiteillä ja lahkeen levennyksillä + nahkatakki. Paikalla ei tainnut olla sataakaan

maksanutta. Pelle Miljoona ja NUS:n näin helmikuussa Tampereen Yo-talolla paikalla oli ehkä 50 maksanutta ja keikan jälkeen istuin työpöydässä baaripöydässä Pellen kanssa, joka yritti tyrkyttää minulle rintanappia. Eput olivat silloin juuri levyttämässä Aknepoppia, joten he eivät olleet paikalla. Yleisömäärän vähyyden osittain selittää se että talolle pääsi vain ylioppilaskortilla ja punk ei kiinnostanut yliopisto-opiskelijoita tuolloin vielä lainkaan. Mulle punk oli enemmän musiikillista vallankumousta joten NUS ei oikein kiinnostanut. Sitten syksyllä Pelle ja 1979 olikin jo toista maata, hurja bändi lavalla ja Pohjalla kiertueen tähti. Tuolloin ja vuonna 1979 nuo bändit olivat hurjimmillaan lavalla ja tekivät paljon keikkoja, joten oli selvää että nuoriso lähti mukaan ja innostui bändeistä. On harmi että Tampereen Tekun 1979 Hilekonsertista Tampereen yliopiston tiedotusopin opiskelijoiden kuvaamat nauhat hävitettiin. Ne olisivat olleet hyvä dokumentti suomipunkin alusta ja varsinkin siitä kuinka nuorta ja innostunutta yleisö ja bändit oli. Kuvat jäi kuitenkin elämään: <https://goo.gl/photos/qaT8UXB1Spix9fDB9> kuvaajat näkyy hyvin kuvissa. Kyselin joskus toiselta kuvaajalta Esa Sirkkuselta nauhoista. Opiskelijoiden TV- ja radiokerholla ei riittänyt enää innostusta nauhojen editointiin, joten ne kai jyrättiin yli. Harmi! <http://www.uta.fi/cmt/tutkimus/comet/yhteystiedot/sirkkunen.html> !978 juhlatuokkien kaivarin konsertissa esiintyivät lämmppäreinä Elvis Costello, Sehr Schnell ja Eput. SS fanit Zeus Mattila, Laura Jäppinen ja Jari Kauppinen pokosivat lavan edessä jätesäkkeihin pukeutuneena. Jariin ja Lauraan tutustuin myöhemmin. Jarilla oli samanlainen pitkän linjan musiikidiggailu takana kuin minullakin ja erikoisalueena Lou Reed ja Velvet Underground. Itse asiassa kaikilla tuntemillani punkystävillä oli melko korkea tietämys kaikesta rockmusasta ja vanhempien tausta porvarillinen tai akateeminen. Eli punk ei aluksi noussut mistään "katuolijoista" vaan ihan toisesta suunnasta. Kaivarin kesäkeikoilla oli punkkia tarjolla varmaan sen vuoksi että asiantuntijana oli Mikko Montonen, johon tutustuin heti 1978 tavastian alabaarissa. Mikko oli samaa sukupolvea kuin minäkin, mutta toimittaja ehdoton auktoriteetti. Ainoa joka muuten ymmärsi, että Iggy Pop oli Bowien Suomen seurueessa mukana 1975 ja haastatteli häntä. Mikon juttu patti Smithin Suomen keikasta oli ensimmäisiä punkkia ymmärtäviä käänteentekeviä juttuja Soundissa. <http://www.soundi.fi/arkistojen-aarre/patti-smith-sinkin-hell-haastattelu-vuodelta-1976/> Mikko kirjoitti myös ekan pitkän Ramonesarvion 1977 keikasta ja soi ottaa niskoilleen Royalsin vihan Ramonesta kohtaa bändihaastattelussaan. Kaveriitteni mukaan mestarit Pepe ja Pave poistuvat jo ramones-konsertin alkuvaiheissa Kultsalta ovet paukkuen. Royalsjuttu kuvaa hyvin muusikoiden sen aikaista suhtautumista punkkia kohtaan <http://www.soundi.fi/arkistojen-aarre/kova-bandi-kylpemaan-royals-haastattelu-vuodelta-1977/> Mikon piti kai Arto Pajukallion kanssa perustaa oma punkpienlehtikin, mutta alkupääoma meni Mikon punaisiin samettifarmareihin. Tosin Kauppinen ei luottanut Musan ja Soundin levyarviointiin ja osti aina ne levyt, jotka saivat vain 1-2 tähteä "viddu mä en usko landepaukkujen makuun". No, Jari kuuntelikin innokkaasti ULtravoxia, Doctors of Madnessia ja Gary Numania. Jari jakoi agraari ja urbaanipunkin omiin luokkiinsa. Jarin teesit löytyy Briard ja Pete Malmi cd-levyjen kansikirjasista. Nehän olemme skannanneet tänne <https://jarikauppisenalemmattaitteet.wordpress.com/> Syksyllä 1978 oli paljon uutta ajattelua ja sähköä ilmassa kun muutin Helsinkiin opiskelemaan. Koiton keikoilla oli Pohjalla kiertue Pellet, Se, Problems, Sehr Schnellit ja Tamperelaisetkin vierailivat. Eppujen keikka Elmun Polilla syksyllä 1978 päättyi kaaokseen, kun henkilökunta otti nokkiinsa kovaäänisestä soitosta ja katkaisi virran. Yleisö raivostui (koko Hesän punkkansa) ja turmeli paikkoja. Siiloin kävi jo selväksi että nyt varmaan alkaa tapahtumaan muutosta ns. Härmärokissakin. Diinareitten ja punkkarien välillä oli aggressivistä kiistaa stadissa. Ylöjärvellä kuunneltiin intensiivisesti Gene Vincentia ja juuri markkinoille tulleita rockabillykokoelmia. Innokkuudesta kertoo se, että vaihdoin I-klubilla oman 12 Anarchy in the UK kaverini Mercury Rockabillysiin. Muistan kun tulimme Saarelan Mikon kanssa junalla stadiin siihen Tavastian levyn julkaisukeikalle, matkalla ostimme Discuksesta juuri ilmestyneet näköispainokset Gene Vincentin Capitolalbumista. Keikalla Mikko näytti albumeita tavastian yleisölle

ihmetellen mitä vikaa näissä levyissä oli punkkien mielestä. Levyt ovat hienoja, mutta ehkä markkinointikaava Suomessa oli väärä. Mikkohan esitti Eppujen 40-vuotiskonsertissa Aknepopilta juuri kappaleen James Dean , joka kertoo tuosta ajasta. Vuoden 1978 alussa oli Eppujen mukana keikalla Vihdissä, jossa tuo railo nuorisoryhmien välillä näkyi. Tigers manageri Kari Heimonen oli kutsunut paikalle punkbändejä eli Trash mukana Rubberduck Jones ja Vandaalien esiasteen Eppujen lisäksi. Paikalle tulikin lähinnä diinarijengia, joka oli välillä äreenä kun saivat bändeiltä vastauksia ja herjaa omiin huutoihinsa kun musa ei miellyttänyt. Välillä jo ruuvattiin mikrofoniin jalvoja irti kun tunnelma tulehtui uhkailuiksi. Kun Tigersien eka sinkku lävähti soimaan dj-kopista, niin diinarit sitten kesyyntyivät, eikä kärhämää syntynyt. Summa Summarun. Nämä oli muistoja noilta punkin alkuvuosilta. Noihin aikoihin ei oma sukupolveni edes vielä ymmärtänyt kuinka laajaksi vallanvaihto muuttuisi, kun nuoret ja vähän vanhemmatkin sitten innostuivat asiasta toden teolla vuonna 1980. Tuntuu, että se alkuaika 76-78 vaan ihmeteltiin uutta musiikin suuntausta ja tempauduttiin mukaan nuoruuden innolla. Meitähän ei kuitenkaan ollut pilvin pimein, jotka innostuivat 1975-1977 Ramonesista ja Stoogeseista yms.. Tavallaan tunsin itsensä kuitenkin poikkeavaksi valtavirran musiikkidiggareista, jotka edelleen arvostivat sitä musalehdistön "classic rockia" koska itsellä virta vei muualle päin. Kuuntelin silloinkin paljon mustaa reggaeta, bluesia ja soulia joka tuntui sopivan punkin rinnalle paremmin. Tilannetta tiivistä kun Sex Pistols sai kielloin tulla Suomeen, se yhdisti meitä asiasta innostuneita ja kaikki kansankerrokset kuuluivat asiasta ja kommentoivat "ei se seksipistooli sitten vissiin enää soitakaan, kun se yks tappoi sen muijansa" (suora lainaus duunariporukasta lapiohommista Ylöjärvellä).

-mies, 1958, Ylöjärvi, Tampere, aktiivinen kuuntelija